

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 e
 Helyben háború hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 e
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 e

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kérésre a visszajáró
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 18.

Válság és közigazgatás.

(—a.) Az országgyűlés tagjai elszéledtek ugyan a fővárosból a vidékre, hol élvezik a husvétii vakációt, a pártkörök üresek, a politika szünetel, a válság stagnál, de azért a politikai kérdések uralkodnak a közvéleményt és nagyban zavarják az ünnepi hangulatot is.

A szövetkezett pártok felirati javaslata, melyet csak májusban fog majd tárgyalni a képviselőház, mérsékelt hangjával, lojalitásával s még ezek mellett is kidomborodó határozottságával országsszerte igen jó benyomást gyakorolt. Most már éled a remény, hogy az ennek alapján meginduló tárgyalások meghozzák az országnak az óhajtott kibontakozást.

De bár készséggel elismerjük a felirati javaslatnak előnyeit, meg kell emlékeznünk annak hiányairól is.

Szeretnénk, ha a feliratnak a belügyi reformokra vonatkozó része bővebb és részletesebb lenne. E téren ugyanis teljesen szabad kezét ad a korona, hadd legyen tehát az ország minél jobban tájékozva a koalíció programjáról.

Igaz, hogy a felirat a királynak szól, de neki is előre és részletesen ismernie kell az elveket, amelyek alapján a többség kormányozni akar, illetve arra vállalkozik.

Különben az ország is keveset tud

még a koalíció programjáról. Apponyi és Kossuth újságcikkeiből meg a felirattól tudunk egyet mást róla, de ezek is csak általánosságban mozognak.

Tudjuk mi jól, hogy ha megbízatást kap kormányalakításra a koalíció, akkor majd fog az új kormány részletes programot adni.

Jó lenne azonban, ha addig is tájékoztatnák a közvéleményt, amelyet egyik-másik tekintetben elő is kellene készíteni.

Ilyen kérdés — hogy a sok közül ezuttal csak egyet emeljünk ki — a közigazgatás reformja. Érzik mindenki, hogy a közigazgatás reformja feltétlenül és elodázhatatlanul szükséges. A mi közigazgatásunkra még ma is nagyon illik az a lealázó jelző, amelylyel harmincz évvel ezelőtt b. e. Sennyey Pál, a kiváló államférfi illette, hogy t. i. ázsiai.

A közigazgatási visszaélésekből, ha csak a legkiáltóbbakat akarnók összeszedni, minden vármegyéből kötet számra kerülne a gyönyörűségei adatai.

Ezek a visszaélések annyira meggyökereskedtek közigazgatásunkban, hogy azokat egyszerű személyi változtatásokkal kiirtani lehetetlen.

Itt nemcsak az embereken, hanem a rendszerben van a hiba, ezért gyökeres rendszerváltoztatásra van szükség.

Milyen irányban óhajtaná ezt végrehajtani a koalíciós többség?

Erre vonatkozólag nagyon keveset,

ugyszólván semmit sem találunk a szövetkezett pártok programjában, illetve a felirati javaslatban.

Pedig e tekintetben csakugyan szükséges lenne tájékoztatni és előkészíteni a közvéleményt.

A felirati javaslatban csak annyit vett programjába a koalíció, hogy szükségesnek tartja a közigazgatás pártatlanságának a biztosítását.

A három évtizedes tapasztalat azt kétségkívül kelletnél bővebben indokolja. Hisz tudvalevő dolog, hogy a magyar közigazgatásban még az igazságot is pártállás szerint mérték.

Azonban ez még édes kevés.

Óhajtja-e a koalíció államosítani a közigazgatást?

Mikor a Szapáry kormány benyújtotta a közigazgatás államosításáról szóló javaslatot, a függetlenségi párt megobstruálta azt. Mindössze két paragrafus lett törvény belőle, mely kimondja az elvet. A szabadelvű párt titokban örült a javaslat meghiusultán, azért 13 esztendő óta nem sürgette azt.

A függetlenségi párt azóta lényegesen megváltozott. Bevonultak soraiba Apponyiék, akiktől származott a közigazgatás államosításának ez eszméje.

Vajjon hogyan gondolkozik a függetlenségi párt most erről a nagyon fontos kérdéstről?

Mi azt hisszük, hogy előbb magába a pártban kell még tisztázni ezt a kérdést,

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Elemér.

Írta: Ifj. Molnár Károly.
 (Vége.)

Kálmán halála után Irén a gyermekkel, ved, tehetetlenül állott a nagy idegenben, Fenyvesvölgyön.

A régi családi tűzhely, a megtagadott iródi otthon emlékezete — rémesen keltek harczra benne a büszke szerelemmel s az anyai szeretettel.

Megemlékezett atyjáról, a lelkészről, akit talán már végkép összetört a bánat...

Kinos kétségekben vergődött pár hétig száműzött anyád, míg kiforrt agyában a terv, amely életének más irányt adni volt hivatva.

Tudta, hogy Fliesz, atyjának segédlelkésze egykoron szerette őt, s nem csinált titkot azon óhajából, hogy egymáséi legyenek.

Irén akkor megvetette — de most a számkivetés keserű óráiban megemlékezett a káplán szerelméről.

Ezt tartá az utolsó deszkaszálnak, amelyen e régi boldogság révpartjára gondolt vergődhetni nyomorúsága fojtogató hullámai közül.

Nem sokat habozott már, hanem leült s levelet írt Fliesznek.

»Kedves Barátom! — hangozott a levél — Eszembe jut a tékozló fiu története a bibliából amelyet önök a földi élet viszontagságos és hűlen vándoraira is szoktak alkalmazni.

Bennem a tékozló leány zörget tűzhelyünk ajtaján, — amelyet egykor — nem tagadom — csalán elhagyni szerelmem ösztökélt; amely szerelem egy másítható férfiú iránt élt szívemben. Sorsomat magam kerestem, — a teletösség engem terhel.

Tettetemet nem bánom, — mert, úgy vélem, Isten akarata volt ez. Aztán mióta otthonomtól bucsút vettem, egy boldogítani tudó, mindent pótoló anyának lettem gyermeke!

A hely, hová Kálmánom húzott, tiszta katolikus. S idők múltán megérinté szívemet is környezetem áhítata s én visszatértem a Katolikus Egyház Kebelébe...

Ezután Kálmánom — oh egek — itt hagyott! Magához szólítá az Alkotó. Egy vigyázatlan meghülés gyilkosa lett s mi most árvák vagyunk, fiammal, Elemérrrel együtt.

Ne sajnáljon! Higgye el, nyomorúságos helyzetem összes szenvedéseit és bánatát feledtetné velem az édes lelki béke, amelyet a keresztben találok, ha nem aggasztana a megélhetés bizonytalansága.

Tudom, katolizálásom halálos bűn atyám és ön előtt, Fliesz! de kérem tiszteljem bennem a gyöngye nő erős meggyőződését, amely új vallásomhoz fűz.

Atyámhoz nem merészkedtem fordulni, talán nem tudtam volna szívem rejtekét világosan felfedni előtte. Kérem tehát — édes barátom — legyen közbenjárónk! Ha engem nem néznek, tekintsék gyermekemet, az alig pár hónapos Elemért!

Nem kérek sokat. Iródon egy kis zugot, ahol magunkat meghuzhatjuk s azt a keveset, ami szegényes fentartásunkhoz elkerülhetetlenül

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál

influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

azért nem vették fel az államosítást nyíltan a koalíció programjába. Erre pedig, hogy a pártban tisztázzák ezt és az ehhez hasonló kérdéseket (például bemegy-e a párt a delegációba?) most lenne idő, mielőtt a válság megoldást nyerne; ha csakugyan megízátást kap a koalíció a kormányalakításra, legalább már tisztázva lenne az ilyen fontos elvi jelentőségű dolog, a melyeknek megoldása elől ugy sem térhet ki a párt, bár egyes tagjait kellemetlenségbe hozza.

Ezzel számolni kell mielőbb és ilyes kérdésekkel foglalkoztatni kell a közvéleményt.

A külügyminiszter feladata.

Matlekovics Sándor volt államtitkár a *Neue Freie Presse* tegnapi reggeli számában felszólítja a külügyminisztert, hogy a magyar válságra való tekintettel, diplomáciai uton tegyen lépéseket a külföldi államoknál, hogy egyezzenek bele abba, hogy a most fennálló kereskedelempolitikai viszonyt 1906-ig fennartsák.

A horvátok és a felirat.

Nemcsak az ellenzéken, de a nemzeti párton kívül is nagyon elvannak keseredve a politikusok amiatt, hogy a horvát delegáció egy tagját sem választották be a felirati bizottságba. Azt hiszik, ennek a dolognak még következményei lesznek.

Dr. Mazzura cikket irt a fölirati javaslatról, amelyben kifejti, hogy a képviselőház többségének a fölirati bizottság megválasztásakor a horvát képviselőket pretereálnia nem szabad, mert ezzel az állami közösség, a melyet az 1868-ik évi XXX. törvénycikk határozottan megállapít, nem tartatnék be és megsértetnék az országgyűlés közössége. Elitéli a magyar hadsereg kitételét, mert ezen Magyarország hadserege és nem Szent István koronája országainak hadserege érhető. A magyar nyelv behozatával nem keletkezik sérelem, Horvát-

országnak nincs oka a magyar sérelem védelmére: mert nem hivatott magyarosító agitációra. Ezért elitéli néhány radikális horvát lap magatartását, akik e kérdésben összetűztek. Dicséri, hogy külön horvát képviselőklub alakul, mert a magyar sérelmek nem mindig azonosak a horvátokkal és csak az önálló klub mutathat mértékadó helyen rá az ilyen tárgyra.

A vámkonferencia előtt.

Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: Lesztyánszky földmivelésügyi miniszteri tanácsos tegnapi Bécsbe érkezett s a délelőttöt báró Beck osztrák földmivelésügyi miniszteri osztályfőnökkel való konferenciával töltötte. A tanácskozáson előkészítették a csütörtökön megkezdődő vámkonferencia programját.

A politikai válság.

Szó van róla bécsi körökben, hogy Beck báró a nagyhet első napját arra használta fel, hogy a nagyheti pihenést állandósítsa, ugyanis a magyaroszági válságra való tekintettel, mert ez a vezérkar kedve szerint nem oldódhatik meg, beadta a királyhoz lemondását.

Az uralkodó azonban ezt a lemondást nem fogadta el és így marad egyelőre minden a régi ben.

Beszélik, hogy a király május 2-án Budapesten lesz, sőt másodikára már megállapították azok névsorát is, akik a király elé fognak menni.

Ezek Tisza István gróf, *Andrássy* Gyula gróf és *Széll* Kálmán.

Ugyanis még mindig erősen tartja magát az a hír, hogy *Széll* Kálmán talált egy formulát, amelynek alapján *Andrássy* vállalja a kabinet-alakítást.

Ezzel szemben fenntartják a *Buriánra* vonatkozó hírt, melyet tegnapi a bécsi lapok és most a mai reggeli lapok is közölnek, szerencsétlennek és kivihetetlennek mondván ezt a tervet.

Ezzel szemben más forrás szerint a király nem jön Budapestre. Bécsből telefonozzák: A

király tegnap küldöttséget fogadott, mely a május 18-án tartandó kocsihozra hívta meg. A király kijelentette, hogy az ünnepre *okvetetlenül elmegy*, e szerint nincsen szándéka május hó első felében sem Budapestre jönni. A magyar válság ráér.

A magyar nyelv a katonaságnál.

Több helyőrséghez Pitreich közös hadügyminisztertől rendelet érkezett. E rendelet azt az utasítást tartalmazza, hogy a *helyőrség tisztjei tanuljanak meg magyarul annyira*, amennyire ez a szolgálatban az alájuk rendeltékekkel és a legénységgel való megértésre szükséges.

A rendelet ama figyelmeztetést is tartalmazza, hogy amennyiben a magyar nyelv elsajátítására nem volnának képesek, avagy magyarul nem akarnának megtanulni, az ily tisztekről jelentés teendő, hogy a hadügyminiszter őket más ezredekhez helyezze el.

Hasonlóképpen a hadügyminisztertől a soprovi térparancsnokság rendeletet kapott, mely rendelet az osztrák állampolgári kötelekben levő tiszteknél osztrák ezredekhez való áthelyezéséről intézkedik.

Ez a rendelet arra hivatkozik, hogy jövőben a magyar ezredekbe csakis magyar tiszteket fognak kinevezni s hogy a magyar csapatoknál szolgáló osztrák és az osztrák csapatoknál levő magyar tiszteket mind kölcsönösen áthelyezik.

Ezeket a rendeleteket összefüggésbe hozzák ama hírrel, hogy most egymásután teljesíteni akarják a szabadelpvűpárt régi kilenczes bizottságának katonai programjába foglalt pontokat.

Beszélik, hogy a rendeletek a megoldási új tervvel is összefüggésben vannak s annak dokumentálására szolgálnak, hogy a nemzeti követeléseket egyenként érvényesíteni lehet, tehát kapacitálják az ellenzékot, hogy a katonai kérdéseknek a kikapcsolásába egyezzenek bele.

szükséges. Mindenre kérem, ami előttünk közösen szent, segélye ügyünket!
Ég velet!

Irén.

Fliesz arca elborult, amikor e levelet elolvasta.

Hogyan? az az áhitatos Irén, aki egykor rajongott a tiszta evangélium megújított eszméiért, eltudta volna hagyni atyáinak hitét?

Megrendült!

Milyen lehet az a pápista vallás, amely ily anyagi lelket le tudott bilincselni!

Hitében ingadozni kezdett, de most valási kételyeit félretette alkalmasabb időkre. Legyenek e perczek kizárólag az Iréné és a múlté...

Ugy érezte, zsongani kezd lelkében a boldog emlékezés s a lelkész leánya iránt való elvesztettnek hitt szerelme — Közbenjárója leszek atyjánál!

* * *

Azt várnád Elemérem, hogy az öreg Szabolcsi Tivadar feledte a multat s fájdalmait ölelő karokkal fogadta vissza atyai keblére. Irént, a tékozló leányt. Nem így történt. Mert ne feledd, hogy a lelkész mellett, hogy apa is volt, pásztor volt katolikus vallásod elvakult ellenségének, a protestantizmusnak, amely pozitív ta-

nainak soványsága mellett főleg a tagadás és ellenkezés virtusában véli kötelességét teljesíteni.

Az apai szeretet annyiban mégis győzedelmeskedett a katolikus-gyűlölő protestáns pásztor ellenszerve felett, hogy nem taszította el magától teljesen leányát, hanem szorosán azt adta meg neki, amit Irén asszony és gyermeke kértek: egy kis hajlékot Iródon s a legszükségesebbeket, ami élettartásukhoz elkerülhetetlen vala.

Fliesz érezhette közelségét annak a szunynyadó kráternek, amelynek melegsége egykor Irén szívében felülkerekedett a szülei iránt kötelel érzelmeken s oly tette ragadá a leányt, amelynek fanyar izü gyümölcseit most kénytelen tarlózni az a mostoha leány.

Mert Irén csak mostoha-leánya lett a lelkésznek s ott csak vigyázva volt szabad megjelenie.

— Mit szól a világ — gondolá az öreg lelkész — Katolikus leánya evangélikus papnak!!

* * *

Láttam már hosszú borulat után derűtlen az eget s mennydörgés zugó moráját követő, virágillattal teli ózondus szellők lágy sugását is hallottam.

Rég feledett szerelmes érzélem ujjászülett sugarát szemlélttem már galambösz aggas-

tyánok arcán visszamosolyogni — habár pár perczre csak, de a régi szerelmet láttam már feléledni kialudt tűzü öreg szemekben: ha szerelmük egykori imádot tárgya egy perczre újra megjelent.

Miért ne éledhetett volna fel tehát az ifjuságos szerelem tárgya Fliesznek ifju szívében Irén iránt, amikor azt ismét közel tudta magához!

Szívük közelségén kívül még egyebet is tudott az evang. káplán.

Tudta, hogy Irénnek egyedül ő kizárólagos bizalmasa, aki Iródra visszasegíté s ott most is ő a vigasztaló és közvetítő a leány és otthona között.

A hirsomjas kis város hamar megszokta Irén otthonlétét s napirendre tértek rövid időn fölötte.

Fliesz ezután mindennapos titkos vendége lett a száműzött hajléknak.

El nem titkolhatta önmaga előtt sem meghatottságát és ámulatát azon csendes megnyugvásteli egyszerű élet felett, amelyet maga előtt látott Irénben a katolikus vallás buzgószagos rezignációjával bearanyozottan.

Amitől mindig félt és ezért mindig óvta is magát e gondolat ellen: bekövetkezett.

Evangélikus hite megingott lassan; vallási

Férfi fehérművek nagy választékban és méret szerint is a legyorsabban készíthetők 733. Egyedüli raktár valódi HU-MA-IM védjeggyel ellátott amerikai cipőkből.

Angol, Olasz és belföldi kalapok. Legnagyobb választékban megérkeztek

Róth M. utóda
c z é g n é l

A háboru.

Rosdesztvenszky összeköttetése az admiráli hivatallal.

London, április 18. A Times pétervári jelentése szerint Rosdesztvenszky admirális megtalálta a módját, hogy az orosz admiráli hivatallal állandó összeköttetést tartson fenn.

Togo flottája.

London, április 18. A Daily Telegraphnak Manilából jelentik, hogy az ott időző amerikai admirális azt a jelentést kapta, hogy Togo flottája Manilától 70 kilométerre időzik.

Levél a harctérről.

Kiev, április 18. A »Kijeoszkije Otkliki« egy irgalmas nővér levelét közli, melyet ez a harctérről írt egyik rokonának. A levél megrendítően írja le az orosz sebesültek vigasztalhatatlan helyzetét és ezek hiányos ellátását. Ha valamit előkészítettek, nem küldik a harctérre, mert Cseljabinszkben és Omszkban még a múlt év október havában feladott küldemények hevernek és rohadnak. Az ut nem szabad, vagonok nem állanak rendelkezésre. A betegek és sebesültek leirhatatlan módon ki vannak éhezve. A bőr valósággal rá van száradva csontjaikra. Borzalom tölt el — írja a betegápoló nővér — ha a nyomorékok óriási seregére esik tekintetem.

Czirkálóják vonulása dél felé.

Honkong, április 18. Az ideérkezett »North Anglia« pénteken késő este Bombay Reef magasságában erős czirkáló hajóhadat látott meg, amely dél felé tartott és fény-szórót nagyban használta, azonban a »North Anglia« nem tudta megállapítani, hogy a japán, vagy orosz czirkálók voltak.

Orosz hajók a Kamram-öbölben.

London, április 18. A Daily Mail singaporei távirata szerint az ideérkezett Prinz Heinrich nevű gőzös azt jelenti, hogy az orosz hajók, amelyeket a Kamram-öbölben látott, a Dimitrij Donszkoj és a Rion, melyek mint kutatóhajók működnek az öböl előtt. Egy csatahajó a szeszahajókat a hadihajók mellé huzta, melyek szemet vettek fel. A hajók számos bárkából élelmiszert is kaptak.

A balti hajóhad Hongkong közelébe.

London, április 18. A Daily Telegraph jelenti Tokióból: Vasárnap itt arról volt szó,

hogy a balti hajóhad hajói Hongkong közelében vannak. Öt szeszahajó egy Hongkongtól öt mértföldnyire levő szigetenél horgonyoz. Ugyanez a lap azt jelenti Sanghaiból, hogy a japánok kihirdették, hogy Gensannál védelmi vonal van, és a hajóknak e kikötők közelében nem szabad öt csomó sebességnél nagyobb haladniok.

Rosdesztvenszky terve.

Páris, április 18. Az Echo de Páris pétervári tudósítója azt jelenti lapjának, hogy egy tengerészeti vezérkari tiszt közölte vele, hogy azt hiszi, hogy Rosdesztvenszky tengernagy megkísérli a Formosa sziget elfoglalását és ottan az orosz hadművelési alapnak berendezését.

Elítelt hajólegénység.

London, április 18. Tegnap Hongkongban a Szt. Heléna és a Pattersea Bridge gőzösk legénységéből 38 embert, majdnem kizárólag angolokat, három heti elzárásra ítéltek, mert nem akartak a szeszahajókkal hadicsempészetel Japánba menni. Nagyszámu hasonló eset még elintézésre vár.

Uj lovas ezredek.

Pétervár, április 18. (Saját tud. távirata.) A császár az orosz kormányval egyetemben elrendelte 20 új lovas ezred létesítését a belső csendélet fentartására.

Hol vannak a hajóhadak.

Budapest, április 18. (Saját tud. táv.) Londonból jelentik, hogy sem az orosz sem a japán hajóhad hollétéről nem tudnak semmi biztosat.

Döntő tengeri ütközet még nem volt.

A szabadkai császár.

Az a sok koalíziós terv, az a mindennapos újabb és újabb kikapcsolás, az a folyton feltűnő formula csapat, az az eredménytelen kihallgatás invázió, a felirati javaslat, a külön felhatalmazás, megtorló indítvány, na meg a megoldás reménytelensége megzavarták egy szerencsétlen embernek az esztét, aki magát »szabadkai császár«-nak írja. Ugy látszik, pénze is kevés lehet neki.

Gondolt hát egyet a legújabb császár és a következő rendeletet adta ki a nagyváradi kir. adóhivatalnak:

Tekintetes

Adó Hivatal Pénztár Kezelő Urat kérem megállapított adót mielőbb Szabadkára beküldeni, kir. adóhivatalnak czimezve. Alulírott az ország gazdája: királya. Bővebbet az igazságügyminiszterium 8 százalék mellett.

Becsés Tisztelettel

Első Ferencz József
Első német császár
Szabadkán.

Mivel azonban az adóhivatal 8 százalékos rebachra még ex-lexben sem mer dolgozni, a kérelmet nem teljesített, mert nem volt miniszterileg ellenjegyezve.

A szabadkai első német császár azonban nem nyugodott bele ebbe a hallgatolagos elutasításba, hanem most már fejedelmi jogánál fogva újabb rendeletet küldött az adóhivatalnak, a melyet, ha van hadiparancs méltán lehetne pénzparancsnak tartani.

Szól pedig ekképen:

Kir. Ó Felsége Parancsa!

Pénztár Kezelő Ur!

A megállapodott, vagyis megállapított adót a mai napon beküldeni kegyeskedjek a központi királyi adóhivatalba Szabadkára, ahol a királynak az ország gondja reá van bízva. Vagy tulajdonába bocsájtani, ellenesetben behajtani sziveskedjék mielőbb. — Bővebbet a lap hirdet. — Miniszterium k. v.

Becsés tisztelettel

Első Ferencz József,

Nemzeti első császár Ausztria,
Csehország stb. királya.

Az adóhivatal dacára annak, hogy az irni-olvasni nem tudó miniszterium kezevonásával jelent meg a rendelet, most sem tett eleget a parancsnak. Sőt még csak irattárában sem helyezte el. Ellenben alattvalói hűségéből kifolyólag a bélyeg nélkül beadott kérvényt parancsoló jellegénél fogva meg sem lelejtezte.

Ellenben izgatottan várják a további rendeleteket, hogy most már a biharmegyei Közkórház elmeógyógyintézete osztályának kabinetirodája révén a nemzeti első császárt az ország gondjaitól megszabadíthassák. (Puby.)

tudása ki nem elégítette; boldogtalan volt a szó legnemesebb értelmében.

Iréen észrevette szívében e változást s örült neki módfelett. Kereszkérdéseivel nem egyszer gondolkozóba ejtette Flieszt.

Ennek pedig igazságérzete nem hagyott nyugtot, míg tisztába nem jött a kérdéssel: hol van hát az igazság?

Megtalálta.

Író evangélikus része felháborodott a kavarodás rémitő vala, amidőn nyilvánvalóvá lett, hogy Fliesz, az evangélikus segédlelkész katolizált.

Szabolcsin önkivületi állapot vett erőt.

Megszagattá aztán ruháit.

Sirt mint a gyermek; átkozottnak mondá a perczet, amelyben Irén született.

Mindegy, az igazság győzött.

De Irédől menekülni kellett!

Távol, az ország tulsó határán, a Hagaracsalád ligeti birtokán egy ispáni állás üresedésben vala, oda pályázott a katolikus lett evang. káplán s ott nyert alkalmazást.

Miután örök hűséget esküdtek egymásnak Irént magával vitte s hogy előbbi élete teljesen feledve legyen, hivatalos uton »Fliesz« nevével Lénárd-ra változtatta.

Fliesz voltam — Lénárd vagyok!

Elemérem!

Igy lettem én, Lénárd Zsigmond, a te mostoha atyád . . .

Itt éltünk Ligeten egy évig — feledve a

multat — elülről, boldogságban kezdve életünket.

Te ekkor már két éves valál.

Mint álomra, úgy emlékezem vissza a boldog esztendőre, amelyet a szeretet sugarában fürödve tölténk együtt.

Hajh! — de — mint mondám már — a boldogság csak mostoha gyermeke a földi létnek. Az én boldogságom is szertefoszlott, mint a nem sikerült délibáb.

Édes anyád Ligeten ismét anya lett. Irénem zaklatott szive, — amely a látszólagos megnyugvás dacára is csak zajgott a lefolyt éveken — egyre, szüntelen: nem győzhető a szülési fájdalmakat, — az a szív megszakadt.

S én úgy maradtam veled, mint szedett szőlőág, édes mostoha gyermekem!

Ujszülött testvéred — az én édes gyermekem, egy heti anyátlan, keserves élet után Irénemhez ment a mennyországba . . .

Ketten maradtunk: én és te . . .

Anyád halálos ágyán téged gyermekemmel fogadtalak s jól esett téged ez ideig abban a hitben ringatnom, hogy te voltál az, akit anyád életével megváltott.

Keserű jóleső érzés — de vigasztalás! Ezzel vigasztaltam magamat, hogy benned lássam kárpótlásomat fájdalmaimért, amelyet anyád s egyhetes gyermekünk felett érezek . . .

Azóta szomorúság, magambazárkózottság lett osztályrészem.

Magam akartam így. Nem tudtam volna vig s gondtalan lenni a helyen, ahol életemre

oly érzékeny csapást mért a sors — elszakítván tőlem anyádat — Irént.

Ezután csak hivatásomnak s emlékeimnek éltem, de azért tévednél, ha azt hinnéd, hogy szótalanságom mellett téged megvettem!

Titkon figyeltelek, gyönyörködtem benned anyád vonásait csodálva arcodon.

Ne tarts engem tehát rossz mostohának. anyádat pedig kalandornőnek, ha talán életét viszontagságosnak gondolod.

Sorsunk ez vala.

Nem akartalak e történetünkkel halálunk előtt zavarni, mert akkor talán nem mertem volna még annyira sem a szemedbe nézni, amint tettem ezt különben. Talán megvetettél volna, talán sajnáltál volna: és én egyiket sem akartam . . .

Nagyatyád temetésére, egykori princípálistom végtisztességére elvittelek, de nem volt erőm, hogy idő előtt felfedezzem előtted kiletét.

Anyád sirja a rózsató alatt van a temetőben, a mellett, ahová én kíváncsotam életemben.

Jöjj ki oda gyakran csöndes alkonyon, szentelj porladó hamvainknak pár perczet. — Áldás reád!

Eddig a kézirat.

Ráborultam és ismét átgondoltam az egészet elejétől végig s megtelt a szemem könynyel.

UJDONSÁGOK.

Gyalogszerrel a világ körül.

Vállalkozó szellemű, érdekes és bátor ifju, érkezett tegnap Nagyváradra. Gyalogszerrel jött, ahogy már 22 hónap óta járja a világot. Tourista ruhában, karján aranszegéjű nemzeti szín szalaggal; hátán barna vízhatlan utitáska, telve érdekes irományokkal és fényképfelvételekkel.

Frank Kálmánnak hívják a piros, vidám képű nagykorúsi születésű ifjut. A fiúmei kereskedelmi iskolát végezte. Tanulmányának befejezése után olvasta, hogy 30,000 korona díj van kitűzve annak, aki 40 hónap alatt gyalog körüljárja a világot. Nyolczadmagával neki indult a világnak. A sok nélkülözés és szenvedés megriasztotta az elszánt csapatot s csak hárman maradtak, akik telve bátorsággal folytatták a merész utat. Az egyik Erivánnál, a Perzsa határon kolerában pusztult el. Ketten kerültek Afrikába, ahol az egytomi beduinok megtámadták őket. Az egyiket agyonlőtték, Frank Kálmánnak pedig a karját lőtték meg. Egy angol gyarmathoz menekült, ahol aztán védelemben és ápolásban részesült. Felgyógyulása után el nem csüggedve folytatta útját Szudánba, majd átment Azzíába. Bebarangolta Bakut, a Fekete tenger környékét, Kaukázust, Szibériát.

Két vastag kötetben rendesen igazolva van a hatóságok és osztrák-magyar konzulátusok által az átutazás, azonkívül a helyi posta által lebélyezett képes levelezőlapok és fényképfelvételek. Ez utóbbiak különösen érdekesek s bármely nagy gyűjteménynek növelnék a becsét.

A bátor ifju nyolcz nyelven beszél. Debreczenből érkezett Nagyváradra s ma folytatja útját Kolozsvárra. 22 hónapi utazását egy bottal, minden fegyver nélkül tette meg.

Rövid ideig szándékozik Magyarországon maradni s azután tolytatja útját Amerikában és Ausztráliában s reméli, hogy 18 hónap alatt beutazza ezt a két világrészt. Mivel egyedül nemcsak veszélyesebb, de sokkal nehezebb az utazás, szeretne társat találni.

Utazásának befejezése után könyvet ír gazdag tapasztalatairól s ebben felhasználja az általa felvett érdekes fényképeket.

TÁJÉKOZTATÓ.

Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estély.)

* **Személyi hír.** Dr. Karácsonyi János, budapesti egyetemi tanár a husvétii ünnepekre ma Nagyváradra érkezik.

* **Nagyszerda.** A tulajdonképeni nagyheti ájtatosságok, amelyek élénk tárják az Üdvözítő szenvedéseit, a mai nappal kezdődnek. Délután lesznek a lamentációk, az u. n. zörgő vecsernyék. Jeremiás siralmának éneklése alatt egyenkint oltják el a tizenkét tanítványt jelképező gyertyákat, amint az Üdvözítőt elhagyják. A székesegyházban délután 3 órakor énekes officium, lamentáció és Miserere férfikar, melyet a papnövendékek énekkar ad elő.

* **Szmrecsányi püspök betegsége.** Mint őszinte örömmel értesülünk, dr. Szmrecsányi Pál, v. b. t. t., váradi püspök állapotában állandóan tart a javulás. Mivel azonban a kurát, mely igen jól tesz neki, félbe nem szakíthatja

és még pár heti üdülésre van szüksége, azért a husvétii ünnepekre nem érkezik haza székhelyére.

* **A város rendezése.** Szépészeti és közlekedési szempontból rendkívül fontos Nagyvárad főutcájának csatornázása és kövezése. Ezáltal ezen legforgalmasabb utvonalkunk olyan külsőt nyer, mint bármely modern város utcaja. A rendezéssel egyidejűleg azonban kikapják pusztítani a Sal Ferencz-utcától a vasutállomásig mindkét oldalon elültetett remek hársfákat Eleintén nem vettük komolyan ezt a tervezetést, azonban most már hivatalosan is dokumentálják, hogy csakugyan tervbe vették ennek a vandalizmusnak a végrehajtását. A szépészeti és közlekedési szakbizottság ápr. hó 19-én, ma, szerdán délután 3 órakor ülést tart a városházán, amelyen a főutcai fák kivágásának kérdése is tárgyalás alá kerül. Ezenkívül több fontos kérdésben is tanácskozik a bizottság. Az ülés tárgysorozata a következő:

1. A fő utcai fák kivágásának és a biharmegyei közkórházzal szemben levő szakaszának rendezése. 2. A Szent László hid és a Parobek féle gát közt tervezett Körös partfal építésének ügye. 3. A kórház utcai régi temető eladásának illetve értékesítésének kérdése s ezzel kapcsolatban Buhl Emil és társai kérvénye. 4. A Réten továbbá Külvároson szükséges új iskolák építésére javaslatba hozott közterületeknek ily célra való kijelölése. 5. Nagy Sándor utca szabályozási vonalának megállapítása. 6. Utcai közlekedési szabályrendelet módosítása. 7. Incze Lajos és társa cég által készített beton gyalogjárda felülvizsgálata. 8. Gyár és Péter utcák köröskő burkolatának felülvizsgálata s a kereseti összeg megállapítása.

* **Belopotoczky püspök Nagyváradon.** Dr. Belopotoczky Kálmán tábori püspök, valóságos b. t. tanácsos, a nagyváradi lat. szertkáptalan illusztris tagja, tegnap este a gyorsvonattal Nagyváradra érkezett. A püspököt a vasutállomáson dr. Spett Gyula oldalkanonok, Mayer Antal pápai tb. káplán, püspöki titkár és Guta Márton tábori lelkész fogadták. A tábori püspök a husvétii ünnepekre érkezett Nagyváradra, hogy a gyengélkedése miatt Budapesten időző megyés püspök helyett a nagyheti és husvétii szertartásokat végezze.

* **Ujtás a telefonnal.** A kereskedelmi miniszter a közönség érdekeit nagy mértékben szolgáló intézkedést tett a megyei telefon érintkezést illetőleg. A miniszter megengedte, hogy valamely város távbeszélő előfizetője, ha a rendes évi 120 korona előfizetési díjon felül — a saját vármegyéje területén levő törvényhatósági hálózatban való részvételért — évi 24 korona kapcsolási díjat fizet, ne csak a saját vármegyéjének területén fennálló összes törvényhatósági központok előfizetőivel, hanem a szomszéd vármegyének járásukkal, illetve városukkal szomszédos szolgabírói járásban levő törvényhatósági előfizetőikkel is beszélhessen. További 24 koronáért pedig a többi járásokban levő távbeszélő központok, előfizetőivel is történhetnek beszélgetések, de kivételnek azok a városok, amelyek interurban díjazás alá esnek.

* **Távozó gyárgondnok.** Barta Béla a Bihar Szilágyi Olajipar r. t. mezőtelegdi gyárának gondnoka a Sátoraljúj helyi petroleum finomító gyár részvénytársaság igazgatóságától meghívást nyert a S. A. Ujhelyen betöltendő gyárvezetői állásra és rövidesen megválik eddigi működésének helyéről. A távozó gyárgondnok tiszteletére a Bihar Szilágyi gyári munkás dalkör, melynek ő megalapítója

és elnöke volt, f. hó 13-án bucsuestélyt rendezett, melyen számos pohárköszöntőben méltatták tevékenységét. F. hó 15-én pedig a gyári tisztikar rendezte bucsubankettjét, melyen Mezőtelegdi község és környékének intelligenciáján kívül többen vettek részt Nagyváradról is, ahol a távozonak számos barátja és tisztelője van.

* **Hirtelen halál.** Mint részvétellel értesülünk, megrendítő csapás érte Kádár Jánost, városunk köztisztviselőjében álló nagykereskedőjét, kinek felesége tegnap este 11 órakor szívszélhűdés következtében elhunyt. A halálesetről a mai nap folyamán a mélyen sujtott család külön gyászjelentést ad ki.

* **Olajszentelés a szatmári egyházmegye részére.** B. e. Mészényi Gyula püspök halálával a szatmári egyházmegye árvaságra jutott s így az egyházmegyében nincs, aki a nagycsütörtöki szent szertartásokat végezze és a lábmosás és olaj- és kryzmaszentelés sem lesz megtartva ez évben Szatmáron. A szatmári káptalani helynök felkérésére a szatmári egyházmegye részére szükséges kryzmát és olajat is a nagyváradi székesegyházban szentelik. E végből Zahoránszky István szatmári áldozó pap, központi főpénztárnok tegnap Nagyváradra érkezett, hogy a megszentelt olajokat magával vigye Szatmárra.

* **A sztrájk szétbomlik.** A nagyváradi munkások a mostani erőszakolt sztrájkból erős tanúságot meríthetnek arra, hogy milyen veszedelemből sodorja a szegény embereket, ha nem fontolják meg jól a körülményeket s vakon engedelmeskednek a bujtogatók önkényének. A mostani sztrájk nemcsak a közönség helyeslését és rokonszenvét nélkülözötte, de ellene volt a munkások nagyrésze. Most itt van az ünnep, s már másfél hét óta nem keresnek a sztrájkolók. Az ünnepen nem lesz meg a legszükségesebb sem s a meggondolatlan sztrájkolás következményét megérzi a feleség, a szegény gyermekek Természetesen igen sok család békéjét dulja fel e nélkülözés, a nyomor. — Már említettük, hogy a földművelő munkások szakegyesülete nem csatlakozik az országos szervezethez, s a sztrájk ellen nyilatkoztak. Tegnap délután a sztrájkban levő kőművesek, napszámosok és a többi ipari segédmunkások a Rhédey-kert mögötti sztrájk-tanyán tanácskoztak a felett, hogy minő állást foglaljanak el a földművelő munkások határozatával szemben. Itt mindenekelőtt kiderült, hogy a kőműves segédek és napszámos munkások jelenlegi sztrájkjával a többi ipari segédmunkások nem vállalnak tovább szolidaritást és ennek bizonyosságul már az összes iparos műhelyekben munkába léptek a segédek. A dolgok illetén fordulata után Garbai Sándor budapesti küldött bejelentette a kőműves segédeknek és napszámosoknak, hogy a földműves szakegyesület tagjai nem csatlakoznak hozzájuk és így teljesen magukra hagyatva, határozniuk kell a felől, hogy a sztrájkot tovább folytatják-e. A határozat szavazó cédulákkal történt és a szavazás eredménye az, hogy a nagy többség a sztrájk tovább folytatása mellett döntött. Garbai Sándor ezután kijelentette, hogy békítési kísérletei eredménytelenek lévén, most már sorsukra hagyja a sztrájkolókat és még a tegnap esti vonattal visszautazott Budapestre. Így a sztrájk egészen szétbomlik.

* **Jóváhagyott milliók kölcsön.** A vízvezeték kiterjesztése, a villamos telepnél előfordult pótmunkák, továbbá a Fő-utca rendezésének költségeire egy millió koronánál nagyobb összeg volt szükséges, miért is Nagyvárad

8-ig gyermekeknek; 8-tól 10-ig a felnőtteknek. A tandíj az egészen kezdőknek a teljes két óra 14 korona, a haladókknak — 10 korona. A beiratások Szilágyi Dezső utca 11. szám alatt eszközölhetők. D. e. 10 órától, d. u. 5 óráig. 1130.

x **Tavaszi kelmékben**, ugyszintén más divatcikkekben gyönyörű választéka van Klein Menyhért előnyösen ismert fiatal kereskedő Szt.-László-téri (Holdas templom mellett) üzletében, melyet meglepő olcsó árban árúsít, a miért ajánljuk a t. vevőközönség figyelmébe,

SZÍNHÁZ.

Horváth Kálmán a Király-színházban. Horváth Kálmán nemsokára Budapesten is bemutatja az ő nagyszerű János vitézét, a melylyel Nagyváradon oly fényes sikert aratott. Mint értesülünk, a Király-színház igazgatósága tudomást szerzett Horváth alakításának nagy sikeréről s hat estére vendégszereplésre hívta meg. Horváth mind a hat estén János vitézt fogja játszani s lehet, hogy ez a vendégszereplés új fejezetet jelent pályáján.

Igazságszolgáltatás.

Elítelt gyujtogató. Mudó Tódor dobresti lakos, folyó év január hó elején felgyujtotta sógorának a házat, melybe annak két gyermeke majdnem bennégett.

Mudó azért gyujtotta fel a házat, mivel hatvan korona örökségen összevesztek, melynek aztán véres verekedés lett a vége.

A nagyvárad kir. törvényszék, mint esküdtbíró tegnap foglalkozott az ügygel *Csulyok Béla* dr. elnöklete alatt.

A kir. ügyészség gyujtogatás és súlyos testi sértésért emelt vádat Mudó ellen. A vádlott a tárgyalás során tagadta a terhére rótt cselekményt még akkor is, mikor az elnök eléje tartotta a vizsgáló bíró előtt tett beismerő vallomását. A tanúk azonban beigazolták a vádlott bűnösségét, melynek alapján az esküdtek bűnösnek mondták ki. A vádlottat súlyos testi sértésért és gyujtogatásért, miért kir. törvényszék öt évi fegyházra ítélte Mudót.

TÁVIRATOK.

A koalíciós kormány.

Budapest, április 18. (Saját tud. táv.) Politikai körökben azt beszélnek, hogy az ünnepek után meg fog történni a koalíciós kormány kinevezése.

Kossuth betegsége.

Budapest, április 18. (Saját tud. táv.) *Kossuth* Ferencz még most is olyan beteg, hogy a lakásán foglalkozhatik csak politikával. Párthivei is a lakására jönnek, hogy vele értekezessenek.

Kossuthnak az a véleménye, hogy a koalíció határozata nélkül semmi döntő dolgot ne tegyenek a pártok, még ha esetleg avval a kibontakozást érnék is el.

Megszűnt mandátum.

Budapest, április 18. (Saját tud. táv.) *Keglevich* István, volt Nemzeti színházi intendáns évi hater ezer korona kegydíjat kapott ő Felségétől. Most, hogy *Keglevich* képviselő lett nem jelentette ezt be az összeférhetlenségi bizottságnak s a kegy-

dijáról sem mondott le. Mivel a 30 napi bejelentési határidő már le telt az összeférhetlenségi bizottság semmisnek jelentette ki *Keglevich* mandátumát, mert képviselőnek a koronától kegydíjat nem lehet elfogadni.

Új törvényjavaslatok.

Budapest április 18. (Saját tud. táv.) *Kossuth* Ferencz és *Ugron* Gábor cikksorozatokban azon nézetüknek adnak kifejezést, hogy a koalíció ne várja be a helyzet további alakulását, hanem tárgyaljanak le egy időhöz kötött gazdasági törvényjavaslatot és a választások reformját.

Május 3-ikán, mikor legelőször összeül a ház, beterjesztik a két javaslatot. A ház 3-iki ülésén megválasztják a szakbizottságokat s a házszabályok értelmében a javaslatokat külön bizottságnak adják ki.

Kossuth már ki is dolgozott egy új vámtarifát, ugy szintén egy választási reformot is.

Elejtett terv.

Budapest, április 18. (Saját tud. táv.) Udvari körökben azzal a tervvel foglalkoztak, hogy Tisza utódjául *Burián* közös pénzügyminisztert nevezik ki miniszterelnöknek s *Burián* helyét pedig egy mostani magyar miniszterrel töltik be. Ő Felsége — mint Bécsből jelentik — elállott attól a tervtől, hogy *Buriánt* nevezze ki miniszterelnöknek, mert belátta, hogy ez e kinevezés politikai körökben nagy visszatetszést keltene és sok szóharcra adna alkalmat.

József Ágost herceg és neje utazása.

Budapest, április, 18. (Saját tud. táv.) *József Ágost* kir. herceg és neje *Auguszt*a kir. hercegnő ma Bécsbe utaznak, hol a nagyhétet töltik. *Zichy Erzsébet* grófnő, *Auguszt*a kir. hercegnő udvarhölgye férjhez megy és így állásából távozik. Helyébe *Wimpffen* grófnő lép, mint a főhercegnő kamarai elüljárónője.

Alpolgármester választás Bécsben.

Bécs, április 18. A mai községtanács ülésén *Strobach* és *Neumayer* volt alpolgármestereket újból megválasztották.

Udvari gyász.

Bécs, április 18. *Henrik* bourboni hercegeért április 20-ától kezdődő nyolcz napon udvari gyászt rendeltek el.

Román konvenczió.

Bukarest, április 18. A kamara elfogadta az 5 százalékos járadéknak 4 százalékosra való konvertálására vonatkozó törvényjavaslatot, a mely holnap kerül tárgyalásra a szenátusban.

A francia liga a vallás megvédése mellett.

Páris, ápril 18. A francia hazafias liga tegnapi közgyűlésén *Marceret* elnökké és *Bienaime* tengerenagyot alelnökké választották. *Marceret* beszédében kijelentette, hogy a liga kötelessége a nemzetköziség és a vallásellenes támogatásokkal szemben eljárni és Franciaor-

szágnak erős sereget és tengerészetet adni. A nemzetköziség ellen szólt *Mercier* tábornok és *Bienaime*, kik a szabadkőművesség ellen is kikeltek. A gyűlés napirendet fogadott el, a melyben azt reméli, hogy sikerülnie fog a haza és a köztársaság ellenségeivel szemben hatáson állást foglalni és minden francziának egyesülését létrehozni a czélból, hogy Franciaország szabad legyen és győzelemre jusson.

Az olasz vasutas sztrájk.

Róma, ápr. 18. A reggeli lapok megállapítják, ahogy a sztrájk teljes kudarccal végződött és örülnek a józan ész diadalmán. A közlekedő vonatok száma az összes vonalakon szaporodik. Fűtőket és egyéb munkaerőt ujonnan állítottak be. Éjjeli táviratok azt jelentik hogy a vonatok forgalmát egész Olaszországban legkisebb zavar nélkül fentartották. A firenzei polgármester gyűjtést kezdeményezett ama vasuti munkások javára, a kik nem csalakoztak a sztrájkhoz.

Bumbera Imre polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, új „Bazar“-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legujabb divatu** és a **legjobb minőségű tavaszi** szöveteim raktáron vannak, melyekből a legujabb és legegységesebb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Fő tisztelendő papság figyelmét **szima, fekete** árúimra, melyekből nagy raktart tartok a **Főtisztelendő papság részére**. Állandóan nagy választék **reverenda czimáda** és egyházi **kvadrátusokból**. **Birétum, capuczin, camaura**, továbbá **Muczétuma** legszebb és finomabb selyemből. Továbbá egyedül raktára a mai idény legszebb és lecezésesebb **hit, remény, szeretet övének** (c.n.ulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be**.

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,
polgári- és papiszabó.

65

É R T E S I T É S.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy

német szücs-üzletet nyitottam, raktáromon mindenkor e szakmába vágó kézmunkák kaphatók és megrendeléseket gyorsan és pontosan készítek el a legjutányosabb árak mellett, ugyszintén szőrme-árnyári megőrzésre és annak gondot zását elfogadom.

Üzletem tűz ellen biztosítva van.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradtam tisztelettel:

Zimányi András,
Nagyvárad, Színház- és Apáczá-utca sarkán
(Dr. Adorján-palota.)

Szóbel Adolf

női ruha és confection készítő műterem
Nagy Sándor-utca 4.

Ajánlja a szakmájába vágó női ruhák divatos elkészítését, u. m. utcái és estélyi toalettet, angol és francia szabású ruhákat, costumöket, felöltőket mindennemű fazonban.

Vidéki megrendelőktől ruhaderék beküldése kívántatik mérték helyet.

Kitünő tisztelettel:

Szóbel Adolf,

angol és francia női szabó.

REGÉNYCSARNOK.

PENELOP.

39

Angol regény.

Chartres urnak minden férfinak, asszonyhoz és gyermekhez, a kikkel csak találkozott, volt egy nyájas szava. Ezen a vidéken neki volt a legnagyobb földbirtoka. A merre mentek, egész mértölden keresztül, mind a két oldalon az ő földjei terültek el, s a kikkel találkozott, többnyire bérlői voltak. Jó indulatú uruk volt, s alattvalóinak örömeiben és bánátaban egytörmán részt vett, s ha segíteni kellett, erszényét mindig nyitva találták, tehát szerették és tisztelték.

— Penelop ott lelt a szakadékban meg kell néznie a cottageokat. Nagyon mélyen fekszenek, s ha idejében nem nézünk utánok, az ősszel megint sok lesz a lázas betegünk. Holnap mindjárt elhivatom Burnst, s megbeszélésem vele a dolgot.

— Papa, ki az? — kérde Penelop, lovagostorával egy férfialakra mutatva.

A férfi nem messze tőlük, rajzkönyvvel a térdén, a fűben ült s szorgalmasan rajzolgató. Pár lépéssnyivel odább, egy mohával borított tuskón nyugosztva fejét, egyik meztelen, barna karját egy kutya a nyakára fektetve, egy kis rongyos gyermek aludt.

— Papa, csendesesen haladjunk el a sövény mellett, nehogy felébresszük a gyereket s elrontsuk a művész képét — mondá Penelop.

Chartres ur az ut másik oldalára ment át s lassu lépésben haladtak.

A smaragdöld möhán nyugvó piros arcú fiúcska nem ébredt fel. A lombokon átszűrődő naptény rongyos ruhácskáján s fésületlen, összekuszált haján játszott. Szegény kis csavargó, olyan jóízűen aludt, mintha a legpuhább párnán feküdnék s a mogorva kutya vigyázó szemmel őrködött mellette.

— Milyen csinos arcza van! — szólt Penelop. — Szegény kis jószág, vajjon ki hagyta itt?

— Valószínűleg valami üstfoldozó kóbor cigány.

A művész fölemelte fejét, a mint mellette elhaladtak.

— Milyen szép férfi! — sugá leányának Chartes ur — vajjon ki lehet?

A festő, ki a gyermekről vázlatot készített, barna fitalemler volt, egyenes finom metszésű vonásokkal s nagy fekete szemekkel. Szakállát borotválta, de igen csinos bajszot növesztett, melyet, mint látszott gondosan ápolt. Szürke posztóruha fedte testét, kalapja mellette hevert a földön s így látható volt szabályos szép fején rövidre nyirt barna haja.

— Nagyon szép férfi, — ismételtette Chartres ur, még egyszer visszanézve — és gentleman. Szeretném tudni, vajjon a környé-

ken időzik-e? Mert ha fest s van ideje, szeretném az arcképedet megfestetni vele.

— Az én arcképedet? Ugyan, papa, mit gondol. Hisz egy egész tucat fotograflám van, kis baba koromtól mostanig; aztán meg itt az eredeti Penelopja, hát mit kíván többet?

— De attól félek, hogy az eredeti nem lesz már az enyém, — ha olyan gyakorta irsz Algnak. Egész komolyan mondom, édesem, szeretném olajba festett képedet az édes anyádé mellé helyezni. Szeretném — mondom — azért, mert jól esnék nekem, ha legalább gyermekem arcza nézne le rám a falról, ha majd már messze lesz tőlem.

A Penelop szemét köny borította el. — Papa, hogy mondhat olyat, hogy én magát elhagyom!

— Pedig annak az lesz a vége. édes gyermekem, mert az lehetetlen, hogy egyszerre kettőnké élssz, az enyém is, meg férjedé is. Pedig pár év múlva, azt hiszem, hogy nem mellettem, hanem férjed oldalán léssz boldog.

Egy kissé közelebb szorította a lovát leányához.

— Penelop, még most is azzal az érzellemmel viseltetel Graham százados iránt, mint elutazása napján?

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

A nagyváradai piacon 1905. április hó 18-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 17.— 16.80 16.60. Kétszeres buza 15.— 14.80 14.60. Rozs 14.80—14.60. 14.40. Árpa 15.20 15.— 14.80. Zab 14.40 14.20 14.— Tengeri 17.— 16.60 16.40. Borsó 46.— Lencse 50.— Bab 31.— Köleskása 28.— Burgonya 76.0 100 kiló lángliszt 29.— Zsemlyelisz 28.60. Fehérkenyérlisz 28.40. Barnakenyérlisz 25.— Széna fuvarral 9.— Szalma fuvarral 2.—40. Só zott szalonna 140.— Zsup-szalma —20. A'om-szalma —14. 1 köbméter bükkfa 6.— Tölgyfa 5.60. Cserfa 6.60. 1 kiló marhahus I. o. 1.12, 1 kiló marhahus II. o. 1.04, 1 kiló marhahus III. o. —.96. 1 liter ó-bor 1.—, 1 liter új-bor 80.— liter pálinka —.72, 1 liter szilvapálinka 1.60, 1 liter szesz 2.— 1 mm. kőso 21.50. 1 mm. nyers faggyu 50.— 1 mm. olvaszt. faggyu 70.— 1 mm. szappan 50.— 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. magyar gyapju 1 —. 1 hlr. ó-bor 64.—. 1 hlr. újbor 40.— 1 mm. mész 1.80. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.— 1 hlr. kendermag 30.— 1 hlr. köles —. 1 hlr. repce —. 1 hlr. dió 40.— 1 hlr. mogyoró —. 1 hlr. aszalt szilva 40.— 1 klg. savanyu káposzta 32.—. 1 klg. szalonna nyers 1.60. 1 klg. sertésus 1.36. 1 klg. vereshagyma —.50. 1 klg. foghagyma —.70. 1 klg. bors 4.60. 1 klg. paprika 6.60. 1 klg. barna kenyér —.22. 1 liter kőolaj —.44.

Forgalmi kimutatás 1905. április 18-án Tiszta buza körülbelül 300 hlr. Kétszeres buza 200 hlr. Rozs 260 hlr. Árpa 100 hlr. Zab 120 hlr. Tengeri 280 hlr. Burgonya 200 hlr.

Lábas jészágok: Hizott sertés mintegy 70 drb. Félhizott 70 drb. 2 évestől feljebb 160 drb. 1 évestől 2 évesig 220 drb. Süldő 280 drb. Malacz 300 drb. Vágó marha 125 drb. Jármos ökör 320 drb. Fejős tehén 220 drb. Borju 268 drb. Bivaly 5 drb. Juh és kecske 60 drb. Ló 444 darab.

Marha ártáblázat 1905. évi április. 18-án 1 pár I-ső rendű jármos ökör 630—720 korona. 1 pár II-od rendű jármos ökör 520—620 korona, 1 pár III-ad rendű jármos ökör 360—500 korona. 1 drbfejős tehén 160—300 kor., 1 drb vágó ökör 160—300 kor., 1 drb vágó tehén 150—280 kor., 1 drb veres borju 30—50 kor., 1 drb fél éves borju 50—84 kor., 1 drb egy éves borju 60—120 kor., 1 drb két éves borju 70—200 korona. 1 drb hizott sertés 120—130 kor., 1 pár fél éves sertés 36—50 kor., 1 pár egy éves sertés 70—90 kor., 1 pár két éves sertés 94—156 korona. 1 drb

igás ló 160—300 korona. 1 pár ökörbőr 44—50 kor., 1 pár tehénbőr 32—40 kor., 1 pár borjubőr 10—20 kor., 1 pár lóbor 10—20 korona.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, ápr 18.

Buza ápr.-re	— — —	17.86
Buza máj.	— — —	17.56
Rozs ápr.-re	— — —	17.60
Tengeri májusra 1905.	— — —	14.75
Zab ápr.-ra	— — —	14.42
Repce aug.-ra	— — —	19.45

Értéktözsde.

Budapest, ápr 18.

Oszrákhitelrészvény	— — —	512.94
Magyar hitelrészvény	— — —	806.50
Leszámitoló bank	— — —	464.50
Rimamurányi	— — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	649.—
Közuti vasut	— — —	569.50
Városi villam s vasut	— — —	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905. ápr. 18-án.

Magyar aranyáradék 4%	— — —	118.50
Magyar koronaráradék 4%	— — —	98.05
Magyar koronaráradék 3 1/2%	— — —	89.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	98.—
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	98.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	— — —	227.50
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — —	1.64
Osztrák áradék papírban	— — —	100.10
Osztrák áradék ezüstben	— — —	100.50
Osztrák áradék aranyban	— — —	1.20
Osztrák korona áradék	— — —	100.50
1860. oszt. államsorjegyek	— — —	161.—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	16.50
Magyar hitelbank részvény	— — —	776.25
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	665.25
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	639.50
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	19.05
Német birodalmi márka	— — —	117.12
London vista	— — —	239.85
Páris vista	— — —	95.35
márkás 20 arany	— — —	23.43

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságától nyert megbízás folytán folyó évi április hó 25-ik napján d. e. 9 órakor a városháza bizottsági termében a Várad-Váralja városrészben Vár-tér 1/152. házszám alatt fekvő városi villamos telep kibővítési munkálatainak vállalatba adása céljából árlejtést fogok tartani.

Az összes munkálatok, melyek csak egy főállalatnak adatnak ki, 73523 korona 80 fillérben vannak előirányozva. A bánatpénz 4000 korona.

Ajánlatot szóval vagy írásban lehet tenni s a zárt ajánlatok, melyhez egyszersmind a kívánt bánatpénz is készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban, vagy a városi pénztár által kiállított letéti nyugta csatolandó alulírott kezéhez 1905. évi április hó 25-ik napjának d. e. 9 órájáig lehet beadni, mikor is azok felbontatni s elbíráltatni fognak.

Azon körülményt, hogy ajánlattevő a feltételeket, terveket, egységárakat, jelen hirdetményt, mely okmányok a városi mérnöki hivatal hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők, — ismeri s magára nézve kötelezőnek elfogadja s zárt ajánlatokban világosan kifejezni köteles.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredményét jóváhagyó a tör. hat. bizottsági határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1905. április hó 15-én.

Komlóssy József,

jog- és gazdasági tanácsnok, mint az arv. küld. elnöke.

Vidéki és helybeli telefon 63.

NÁDOR HENRIK és TÁRSA czipő nagyraktára

NAGYVÁRADON, Kereskedelmi-palota.

Van szerencsénk a n. é. vevőközönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a tavaszi idényre megérkeztek kitünő minőségű női-, férfi- és gyermek-czipők óriási választékban, feltűnő olcsó szabott árak mellett kaphatók csakis **Nádor Henrik és Társa** kizárólagos czipő nagyáruházában (Nagypiacz-tér Kereskedelmi-palota.)

Vidéki és helybeli telefon-rendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Szolid kiszolgálás.

Szabott árak.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbségre, anélkül, hogy a legkevésbé helyet is elfoglalná az egyébre használható részekből. Ez a legháladáatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű mert nagyjából ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőoltványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és Delaware-sima, ültetéshez és ebből borminta.

Ermelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, Biharmegye.

A t. gazdaközönség

szíves figyelmébe ajánljuk

saját gyártmányu

kenderből készült kötélárak, u. m. **hámlánc, lókötefék és rudalók, ruhaszáritó és pinczeköteleket**, amelyek nálunk *olcsóbban mint bárhol beszerezhetők.*

1119. Kiváló tisztelettel:

Spitzer Izráel és Tsa

Zöldfa-u. Kurländer és Ullmann céggel szemben.

Zsák és ponyva eladás és kölcsön-intézet.**Telefon szám 434.**

50 darab használt 48 és 96 négyzetméteres ponyva k pontom árban eladók.

Gépolaj, Tawotta és Gépszijakban legolcsóbb beszerzési forrás, Bocskorokban legnagyobb raktár.

Haász Manó

kézmű- és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. elején

Ne sajnálja senki a fáradságot arra, hogy a *most érkezett***tavaszi****ujdonságokat**

megtekintse.

971

Az árak meglepő olcsók!**Nagymagtár kiadó.**

Várad-Velenczén, a volt Weinberger-féle telepen. Ertekezhetni a **KALAPGYARBAN** Friedländer Hermannál. Telefon: 143.

ÉRDEKEL MINDENKIT,

hogy mily előnyösen lehet vásárolni **Klein Menyhért** jóhírű divatáru üzletében Szt. László-tér, holdas templom mellett, hova naponta érkeznek szebbnél szebb *tavaszi costum pongyola, és blous kelmék, cosmanosi Dalem, creton, és zephir* ujdonságok, *Schroll siffon creasi vásznak* és házi berendezéshez szükséges áruk, melyeket minden versenyt kizáró árban árusít.

Uj rendszerű egység áram:

120 czm. széles gyapju pongyola és blous kelmék 58-83-115 kr Czérna és silk zefir nagy választékban — — — 11 és 19 kr
140 „ „ „ angol costum kelme 96-118-135 kr Cosmanosi Delin, Volin — — — — — 27-33-36 kr

TELEFON 584.**Tavaszi árjegyzék ingyen.**